

Restaurátorský průzkum stávající neorenesanční mříže

Obec Lešná, okres Vsetín, Zlínský kraj

KÚ Lešná Zámek je kulturní památkou vedenou v USKP ČR

pod reg. č. 31698/8 – 270

ZPRÁVA

Nedílnou součástí tohoto průzkumu je přiložená stratigrafie barevných vrstev nátěrů a chemická analýza vzorků odebraných z mříže, kterou vypracovalo Technické muzeum v Brně, jmenovitě Mgr. Martin Hložek, Ph.D. a fotografická dokumentace.

Popis

Přemětem restaurátorského průzkumu byla dvoukřídlá čtyřdílná mříž s pevným nadsvětlíkem, oddělující park zámku od obce. Cílem restaurátorského průzkumu bylo zjištění stavu mříže, návrh nutných oprav, historie barevných nátěrů a event. zlacení dominantních prvků.

Celkový rozměr mříže činí 4000x4100 mm. Dvě pevná pole (570x2770 mm) jsou kotvena do kamene vyzděných pilířů a dole do betonového základu. Pevná pole nahoře nesou nadsvětlík. Na jejich svislých tyčích jsou osazeny dva závěsy kyvných křídel (1370x3200 mm). Kyvná křídla jsou dále opatřena čepem v pánvi na úrovni terénu. Levé křídlo je vybaveno zapuštěnými zástrčkami. Ve středu pravého křídla je schránka závorového zámku. V levém křídle je schránka slepá. Na obou (schrámkách) jsou přitažné cylindry a naložená kování

klíčových dírek. Křídla mříže, pevná pole i nadsvětlík, jsou zhotoveny z železných válcovaných profilů 43x35, 20x20 a 6x20.

DOK., pict. 0010/10

DOK., pict. 0014/14

Nadsvětílík je řešen v neorenesančním duchu s protínajícími se volutami. Průniky volut jsou zámečnický provedeny tak, že hrany pásové oceli jsou v jedné rovině, tedy se protínají.

Dominantní voluty jsou ve svém středu opatřeny oboustranně šesti osmilistými květy tepanými z plechu. Ve středu nadsvětlíku je štítek oboustranného erbu hrabat Kinských, nad ním oboustranná hraběcí korunka s devíti perlami.

V celé konstrukci mříže jsou spoje provedeny velmi pečlivě zapuštěným nýtováním na hladko a zapuštěnými šrouby.

Stav konstrukce mříže je dobrý, dožilé a nefunkční jsou pouze zapuštěné zástrče a závorový zámek. Poškozené je také osazení hraběcí korunky nad erbem v nadsvětlíku. Hloubkové napadení korozí není rozsáhlé, je spíše lokální na několika místech. Vrstvy koroze přesto uvolnily zámečnický provedené spoje.

DOK., pict. 0020/20

DOK., pict. 0032/26

Restaurátoři provedli k určení původní povrchové úpravy sondáž barevných vrstev, jejichž stratigrafii a chemickou analýzu provedl Mgr. Martin Hložek, Ph.D. v Technickém muzeu v Brně. Výsledky mikroskopické i chemické analýzy nepřinesly zásadní poznatky o původním barevném řešení povrchu. Nalazeny nebyly ani stopy možného zlacení. Potvrdily ale domněnku restaurátorů, že mříž byla v době relativně nedávné opravována. Svědčí o tom i několik řemeslných zásahů do konstrukce (viz fotodokumentace).

DOK., pict. 0012/12

DOK., pict. 0013/13

Během těchto oprav byly dosti důkladně z povrchu odstraněny krusty starých nátěrů mechanicky, možná i plamenem.

V průběhu restaurátorských prací lze očekávat nález původních nátěrů na skrytých částech konstrukce.

Restaurátorský záměr

Mříž restaurátoři doporučují demontovat, včetně pevných křídel a nadsvětlíku a veškeré restaurátorské a rekonstrukční práce provádět v dílně. Pokud bude během prací zachycena vrstva starých povrchových úprav, která by mohla vypovídat o jejich historii, nechají restaurátoři provést stratigrafický a chemický průzkum a vzniklou situaci budou konzultovat s památkovým orgánem. Stávající povrchovou úpravu základní barvou a produkty koroze odstraní restaurátoři opískováním a kartáčováním. Na mříži bude nutné opravit a rekonstruovat zejména zástrče v levém kyvném křídle, skříňku zámku i slepou skříňku, osadit nový závorový zámek. Restaurátoři rovněž odstraní stopy některých nevhodných oprav, např. sváry. V nadsvětlíku opraví montáž hraběcí korunky nad erbem a svazek prutů vybíhajících do volut. Při opravách ocelových konstrukčních detailů použijí restaurátoři tradiční spojovací techniky, v tomto případě nýtování, čepování, zapuštěné šroubové spoje.

Po provedení konstrukčních oprav zajistí povrch mříže proti korozi, a to:

2x tanátováním (dojde k povrchové chemické reakci, která event. zbytky koroze železa převede na inertní tanáty železa)

2x antikorozním základním zinkochromátovým nátěrem

Poněvadž výsledky stratigrafického průzkumu neposkytly oporu v barevném řešení povrchu mříže a jejích zdobných detailů, navrhnou restaurátoři po provedení antikorozních nátěrů opatřit povrch mříže finálně

2x černou matnou syntetickou barvou „S-Unikovář“ (produktová kategorie dle vyhlášky č. 355/2002 Sb., A/i)

Památkovému orgánu k úvaze navrhneme zlacení květů v nadsvětlíku (6x líc, 6x rub) a hraběcí korunky nad erbem plátkovým zlatem na mixtion. Vlastní

erb Kinských v ploše na základní nátěr opatřit červenou syntetickou barvou v odstínu červeň kadmiová tmavá a 3 vlčí (?) zuby bělobou titanovou.

O průběhu restaurátorských prací bude veden restaurátorský deník a průběžná fotografická dokumentace. Případné nové poznatky a event. odchylky od schváleného restaurátorského záměru, budou konzultovány s památkovým orgánem.

Po ukončení restaurátorských prací bude mříž osazena do původní pozice a vypracována závěrečná restaurátorská zpráva s příloženou fotografickou dokumentací.

V Olomouci, 29.6.2018

Restaurátoři

Marek Kovařík

Richard Velíšek